

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
18. Tipografia „Aradul”

INSERȚII
se primesc după tariful la
Administrația stăruial
și la toate agențiile de
publicitate.

Tribuna Nouă

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANU

3 Lei ex.

3 Lei ex.

Abonamente:

Pe un an . 780 Lei
Pe 1/2 an . 390 Lei
Pe 1/4 an . 195 Lei

Ce e cu „Liga Culturală“?

Arad, 24 Martie.

Cetind destăinuirile făcute asupra
budgetului Ungariei, care reparti-
zează, la diferite departamente, sume
enorme camufluate spre a fi întrebu-
tate în scop de propagandă, sau
poate chiar, — fiind seamă de fe-
rea celor dela Pesta — de întrefi-
nere a unei irredente pe teritoriile
Statelor succesoare, ecoul unui nume
uitat a prins a se înfiripa în gândul
nostru: Liga Culturală! Această ligă,
la numele căreia au tremurat de e-
moție și de entuziasm, timp de de-
cenii, generații întregi de tineret
crescut la școala idealului național,
și a cărei amintire trezește și azi
scănteia dusei tinereți ferice în su-
fletele noastre, ale celor maturi, —
unde să fie oare? Să fi murit chiar
de abnegația glorioasă emblema care a
sculat în picioare, trei zile și trei
nopti de arândul, vechiul București în
timpul procesului Memorandumului?
Prematură și neprevăzătoare moarte...
Să fi „fuzionat” cu vre-o altă aso-
ciație similară? Mărturisim cu ru-
șine absolută noastră ignoranță...

Ceeace e cert, e că nu se mai
aude nimic despre „Liga Culturală”.
Să-și fi considerat ea rolul terminat,
acum când avem atâta nevoie de
propagandă, nu numai peste hotare,
dar și înăuntrul granițelor noastre,
precum o dovedește decizia „As-
trei” de a activa viața românească
în Basarabia, pe când rolul acesta
se cuvenea unei organizații centrale
din Capitala țării?

Liga Culturală nu trebuia, nu-
era permis să moară înainte de a
se vedea înlocuită cu o altă orga-
nizație similară, înzestrată cu toate
mijloacele cerințelor actuale. În afară
de propaganda în țările apusene,
rolul Ligei era azi de a ajuta po-
pulația românească de sub stăpâ-
nire străină.

Singurii români cari, poate, nu
au nevoie, de nici un ajutor, sunt
frații noștri din America, pentru că
ei singuri știu nu numai să-și țină
mereu trează conștiința națională,
dar și să cucerească simpatia străi-
nilor: medii civilizate în care trăiesc
le-au dat posibilitatea de a-și pune
în așa fel în valoare munca, tenaci-
tatea, cinstea și pricepera, încât
stăruia ca filoromânul Cronvoel au
fondat la New-York societatea „Pri-
etenii Românilor” iar țara noastră est
laudată în conferințe cari se țin, de
câte oamenii de știință americani,
în sălile universităților din Statele-
Unite.

Când dar românul are în el atâta
putere de adaptare la civilizație în-
cât a stărnit respectul raselor ce se
cred mai superioare, nu este oare o
trăimă națională să lași să piară pe frații
pe cari fatalitatea i-a sortit să trăiască
în mijlocul unor condițiuni adverse?

Românii din Serbia n-au oare ne-
voie de statul și ajutorul nostru?
Dar frații noștri mai mari dela Pind,
cărora li s'au răpit averile, li s'au
lucris școlile și bisericile și au fost
alungați de pe pământurile lor, n'au
ei nevoie de un sprijin efectiv al
nostru? Nu mai vorbim de românii
din Timocul bulgăresc ale căror
suferințe au fost expuse de tineri
studenți originari de prin acele
părți!

Era rolul unei asociații ca Liga
Culturală, ca să servească drept in-
termediar, priceput și bine informat,
ajutoarele necesare școlilor și bi-
bliotecilor românești de peste hotare,

la îmbrățișarea cauzelor cari intere-
sează ființa etnică a fraților noștri
la susținerea copiilor trimiși de a-
cole pentru studii în școlilelor noas-
tre și la tot ce privește existența lor
românească.

Să nu uităm că Liga Culturală și-a
avut și ea o parte din meritul între-
ținerii focului sacru românesc aci în
Ardealul oțelit totuși și sufletește și
economiceste ca să ducă lupta. Dar
dacă un astfel de sprijin ar lipsi
bieților frați ce trăiesc acum prin
streini, s'ar adăoga, la sărăcia lor
materială și sărăcia sufletească ce
le-ar grăbi desnaționalizarea.

Să băgăm dar bine de seamă ce
facem. Nu există azi națiune în
Europa care să-și abandoneze, așa
cum o facem noi, pe conaționali
lor de peste hotare. Să nu uităm că
insulele românești din afara graniței
sunt ca focurile de veghe orînduite
pentru strejuirea existenței noastre
ca neam și că lor li se cuvine
bucata cea mai frumoasă dela masa
noastră.

Resultatul alegerilor dela Reghin și Gorj

BUCUREȘTI. — Ministerul de in-
terne a publicat azi rezultatul alegerii
parțiale dela Reghin și Săseșc. DI OC-
TAVIAN GOGA A FOST ALES cu o
majoritate de 39 voturi față de dl
Voicu Nițescu, candidatul partidului
național.

La alegerea din Gorj A FOST ALES
DEPUTATUL LIBERAL, dl PETRESCU
obținând 4454 voturi. Dl Dobrescu na-
țional a obținut 2114, iar prof. PE-
TROVICI, averescan 3680 voturi.

Dela Palatul regal

Luni la orele 8 jum., a avut loc la Pa-
latul regal din calea Victoriei un dîneu
oferit corpului diplomatic.

Au luat parte: M. S. Regina, Regele
George și Regina Elisabeta, AA. LL. RR.
Principele Carol și Prințesa Elena, Moste-
nitorii Tronului: I. G. Duca, ministru de
externe, șefii de misiuni cu soțiile: Casa
civilă și militară și deele de onoare.
După dîneu a fost o recepție și concert,
la care s'au executat următorul program:
1. Melodias pour chant; contesa Piery
Mignana. 2. Quinette de Schumann; dna
Ghermani Ciomac și dñi Nottara, Popovici,
Enacovici și Cocea. 3. Melodias pour chant;
Const. Stroescu.

Au asistat dñi: Vivilă Brătianu, mi-
nistru de finanțe; general Moșoiu ministru
lucrărilor publice; N. Filodor, secretarul
general al ministerului de externe. Lunga-
Răscanu, baron Vasile, Victor Antonescu,
Djuvara; I. Mitulescu, Const. Dissescu, ge-
neralii Lupescu, Holban, Nicolaeanu cu dna,
amiral Niculescu-Rizea, Buzdugan, primul
președinte al Curții de Casație; A. Pro-
torian, directorul general al C. F. R. Ro-
mulus Voinescu, directorul general al sigu-
ranței Statului, Cerkez, directorul general
P. T. T., Caus Brediceanu, etc. etc.

Pactul de siguranță și propu- nerile Germaniei

După o știre din Paris, lordul d'Abernon
ambasadorul Angliei la Berlin ar fi cerut
guvernului german să formuleze propu-
nerile sale cu privire la pactul de siguranță,
sub forma unui proiect amănunțit și pre-
cis, care va fi comunicat tuturor guvernelor
aliate.

Această cerere ambasadorului englez ar fi
fost determinată de observațiile dñi Herriot,
făcute cu prilejul întrevederii cu d. Cham-
berlain, că propunerile Germaniei, spre
a fi examinate, ar trebui să se prezinte sub
o formă precisă iar nu ca un balon de în-
cercare.

Poezia nouă

Arad, 24 Martie

Poezia nouă evoluează Precum după scrie-
teala generală provocată în omenire de către
sufărințele războiului, ne aflăm acum într-o
epocă de marșă înăuntru de revenire
a inteligenței și a compănirii, tot așa și poezia
nouă se desbară de toată amintea ei, limpezin-
du-se într-o formă, dacă nu tocmai artistică,
dar cel puțin înțeleasă. Ală rog, de ce „poezia
nouă”? Fiindcă cea veche cerea talent. Și talen-
tul, la cei tineri, l-a înghițit, vali orările război-
ului, dacă cumva chiar poezia nouă și acei „poeti”
cu labre răscuite cari umbă prin coloanele revis-
telor” — precum spunea un conitate mai de-
năzi — nu vor fi, ei înșiși, o oroare întârziată a
războiului.

Aceste reflexiuni le făcăm ieri, când poezia ne
aduse o poezie, pe care era cât p'aci s'o aruncăm
la coș, dacă n'aveam inspirația s'o recităm. Am
recitat-o și am găsit, în auzul ei, un precursor
al poeziei care va înlocui pe cea actuală, în vir-
tutea legilor progresului. Dacă nu este prea mult
superioră celei actuale ca realizarea artistică și
ca formă, găsim în ea un mare progres în ce
privește claritatea și concepția. Tot e oeva: e
preludiu reacțiunii apropiate.

O supunem spre apreciere cititorilor noștri:

DRAUȚUL. (ecmună în județul Arad),

I.
Pe plaiurile noastre inverșite,
Cu țerburii și flori întroșitate,
Cu poezii frumoase, cu păduri vestite
Cu țevăre reci și vai curgătoare.

II.
Sub cerul albastru de sub orizont,
Zărești din departe c'atru noi
Anutul pisc al Hidisului nostru,
Mult mai frumos, ca o zi de mai.

III.
De unde izvorești izvoare reci și curgătoare,
Ce curg înec în vale murmurând,
Ce adăpații de viță obștoare,
De veacuri mereu adăpostind.

IV.
Se estind departe codrii renunși,
Cu pășuni frumoase cu arbori înalți,
Frumoși și înalți cu frunză inverșită,
Ce rar să mai vezi așa frumoși alți.

V.
Pe acestea plaiuri frumoase înblănițe,
Râmăse din vechime dela strămoși Daci Ro-
mâni.

VI.
De arbori seculari de multe veacuri umbriți,
Spre amintire din marea Dacie a lui Traian.

Adeseori privești cu drag, o ceată de vânători,
Cu armele lucind de razele soarelui sfințit,
La găna de cerbi, mistreți și capriți,
Umărind din ani în ani jara s'arși.

ONIC GHERDA,
magistru postal.

Precum se vede, un început de limpezire a at-
moferei literare. Am mai rămas, totuși, ceva din
imaginile și comparațiile poeziei actuale ca, de
pildă: „vitele obștoare” pe cari le adăpostește
pământul.

Ce să fie asta? Nu cumva precursorul a intrat
în polemică, dela început, cu modernii și
contrași?

Spre renașterea economică a regiunii

Arad, 24 Martie

Organizarea într-o asociație puternică a
elementului românesc din viața comercială,
industrială aradână, a ridicat la suprafață
două chestiuni de egală importanță cari pre-
tind o grabnică rezolvire, pentru că mișcarea
aceasta să aibă rezultatul dorit de iniția-
torii ei.

Una este chestiunea de ordin național cul-
tural: dezvoltarea dragostei de cultura și
arta românească, trezirea sentimentului de
solidaritate și infiltrarea spiritului românesc
în mijlocul clasei comercianților și industria-
șilor.

Chestiunea a doua este: sprijinirea prin
toate mijloacele ce le avem la îndemână, a
românilor pe teren economic, încurajarea
lor la muncă și scoaterea lor din ghearele
capitalismului străin.

O clasă de comercianți și industriași con-
știentă de menirea ei, care știe să aprecieze
trecutul și să prevadă viitorul o clasă inde-
pendentă, singură ne poate oferi garanța,
că viața noastră economică și prin aceasta
orașele își vor recăștiga caracterul lor ro-
mâneșc de altădată.

Durere, deocamdată trebuie să recunoa-
ștem, că elementele românești din viața
economică nu sunt pregătite îndeajuns pen-
tru a putea da cu succes lupta împotriva
stremilor.

Lucrul este foarte ușor de înțeles, intru-
cât se știe, că îndeosebi noi românii, sub
regimul vechi, am fost ținuți din interesul
unei rațiuni politice, la distanță de o viață
culturală mai intensă.

Deci, punctul principal al programului de
activitate în organizarea noastră trebuie să
fie formarea unui fond de conștiință și în-
credere în propriile noastre puteri morale și
materiale.

Pânăcând pentru cazul prim, considerând
că statul prin eșezămintele sale culturale
caută să promoveze educația maselor, scopul
nostru este mai ușor de atins. La rezol-
varea chestiunii a doua, suntem avizați să
recurgem la forțele noastre proprii.

Urmând acest principiu, conducătorii miș-
cării au ajuns la convingerea, că trebuie să
înființeze o bancă proprie a comerțului și
industriei din Arad și jur.

Mijloacele materiale, capitalul mobil să
zicem așa, de care noi românii dispunem,
față de acel capital, île îndegim, sau strem
pe care îl posed evreii îndeosebi, este atât
de neînsemnat, încât fără un sprijin urgent
și efectiv din partea statului, ne este aproape
imposibil să ne reculegem.

Acel sprijin de stat, în forma de capital
pe seama românilor din viața comercială și
industrială, ar fi o operă de dreptate față
de fiii poporului nostru, care au adus
atâtea jertfe pe altarul dezrobirii noas-
tre.

Alăta timp străinii favorizați de regimul
vechi, folosindu-se de conjuncturile prielnice
din timpul războiului, au acaparat în tinuță
tot avutul acestei țări.

Prin urmare, au câștigat libertatea poli-
tică, dar zăce-u în robie economică a unei
minorități, în mare parte străină de țara
noastră.

Și atunci Statul, care pentru viitor tre-
buie să țină cont de supremația poporului
româneșc, nu se poate desinteresa de soarta
noastră. El va trebui să ne dea tot concursul
necesar.

Revenind la ceea ce am voit să scot în
relief, trebuie să constat cu multă satisfacție
că ideea înființării unei bănci românești a
comerțului și industriei de aici, a fost cât
se poate de nimerită.

Aceasta este dovada cea mai bună că
gruparea forțelor a fost dirijată spre ade-
văratul scop.

Banca înființându-se are cele mai fru-
moase șanse de reușită, căci ea umple un
gol de mult simțit și are un teren de acti-
vitate atât de vast, încât în scurt timp are
să devie un factor economic de primul
rang.

Aradul, cu hinterlandul atât de bogat și
oras de frontieră, trebuie să fie un centru
economic românesc de importanță europeană.
Trebuie deci să tindem să l românizăm cu
atât mai vârtos, că este și un focar al lupte-
lor din trecutul istoric al nostru. Provincia
întreagă a acestei oraș este aproape cea
mai românească, cu o populație rurală in-
teligentă și bine situată.

În aceste condițiuni, întemeierea unei
instituții bancare, imediat după aceea a
Băncii Generale a județului Arad este un
simptom cu desăvârșire îmbucurător și asi-
gurător pentru economia românească.

Față de numărul băncilor minoritate rap-
ortat la populația respectivă, se poate
spune că în Aradul nostru mai este încă loc
pentru întemeierea încă a mai multor insti-
tuțiuni care să administreze capitalul româ-
nesc cându-i ca destinație principală ravisita-
rea economiei naționale. Cu modul acesta
cele două noi instituțiuni se vor completa
una pe alta, contribuind la ajungerea ace-
luiaș scop.

Sava Șerici.

România în comisiunea repa- rațiilor

O telegramă a corespondentului nostru
din Paris ne informează că în ședința de
Sâmbătă, comisiunea reparațiilor din Pa-
ris a numit pe dl Necutcea ca reprezentant
al României, Poloniei, Serbiei, Cehoslovaciei
și Greciei în această comisiune.

FOILETON

Din istoricul Ardealului

Revoluțiile țărănești. — Ce făceau „domnii”.

Mult sânge românesc au vărsat ungurii
spre a acide revoluțiunile țărănilor români
din Ardeal.

Țăranii români — căci domnii se înțe-
legeau devenind chiar renegați, or înfrân-
du-se cu ungurii, ca cei din Brașov, cari
— scrie Teofil Frâncu — a 2-a zi după
înfrățire se duseră droșia la Pesta și colin-
dau pe la ușile miniștrilor recompense per-
sonale — țărăni români, stoziși, maltratați,
disperați, au cură de multe ori armele con-
tra ungarilor, făcându-și singuri dreptate.
Istoria este plină de revoluțiuni și vărsări
de sânge ale iobagului țaran român și voi
încerca pe cele mai importante pentru a se
vedea cât au luptat acești români.

În anul 1387 se face revoluțiune Vlad
lancul și Vlad și Mihai Dan — în Banat —
în 1435 revoluțiunea lui Stanciu, Popa Voi-
ca și Costa, chinezi din Răușorul din Țara
Hațegului; — în 1437, țărani români, con-
duși de căpitani Mihai și Gelu Românul,
străbat la Aiud, ocupă Clujul, devastază
curțile și proprietățile nemților nemști un-
guri, cari îi țineu în sclavie. Uegurii, Să-
cuii și Sașii se intrunesc la Turda și decid
să stărpească pe ticăloșii de români. Antoniu
Magnu, primul căpitan al revoluțiunii arde-
lene, este tăiat de unguri în bucăți lângă
măstăleasca Clujului, iar 9 secți dau al lui,

sunt trași în țepăși; — la 1474, se răscoală
țărani din districtul Șeicei și al Mediasului;
— la 1486, românii fac revoluțiune contra
nobililor unguri și contra Sașilor; — la
1514, românii ocupă Șiră, Șoimușul și Li-
pova, iar sub conducerea popii Laurențiu
dau foc Orașei Mari, pustiesc ne ungurii
Bihorului și Săgiiului, așa că „flacărele se
vedeau până la Buda”. Ungurimea fugea
fără papuci!

Nobilimea ungară se sfârșimă căre ajuto-
rul lui Zapolia, promișând că li va alege
rege.

Zapolia bate pe răsculați, el lause cu si-
ne și o mulțime de țigari, cari erau călăii
pe acele timpuri.

Pe Doja îl pune pe un tron de fer, sub
care aprind un foc iar pe cap îi pun o
coroană înșoșită în foc și în mână un fer
roșu drept sceptru, iar la 9 tovrăși —
după 15 zile de foamă și cari încă nu mu-
riseră — din cei 40 întemațați — niște
umbre omenești, — le ordonă să mănânce
din carnea lui friptă. Popa Laurențiu fu
adus și el la Cluj tras în țepăși și fript
cu un purcel, iar nobilul ungar Kenderesi im-
primă — ca la vite — cu o cruce de fer
înșoșită în foc, semnul proprietății sale, pe
frunțile iobagilor români, — la 1526, revo-
luțiunea condusă de Ion Jariul se întinse

din Banat până la Orăștie, — la 1599, ro-
mânii, la vestea victoriei lui Mihai-Viteazul
asupra lui Batori, în credință că acum au
să capete domn de reamul lor, spucără lă-
cite și sulțite și se resulară ca un om,
dar și această revoluție fu înecată în
sânge. „Niciodată furcile, temnițele, secu-
rile, cărligele, ștreangurile și colțurile stă-
ncilor, nu au omorât mai mulți criminali ro-
mâni”, scrie uogurul Bethlen Wolfgang, la
1701, avem revoluția românilor din Alba-
Lulia, la 1707, avea condusă de căpitani
Vasile Negro, Dragu Bălică, Bucur Cănu-
peanu și Gavrilă Naghișegi, la 1721 ro-
mânii, răsculați din Dobra, ocupă Deva și
goneșc garnizoana împărătească, la 1727,
fac revoluție în Abrud, la 1730, în Trăscău
la 1760 iar în Abrud și apoi alte mici re-
voluțiuni până la cea mare din 1784.

Dumnezeiasca revoluție a țărănilor ro-
mâni. Horia, Cloșca și Crișan!

Pentru un foileton de gazetă ar fi prea
lungă o descriere. Cauzele ei erau sutele de
ani de iobăgie și sclavie.

Ungurii fură cu totdeauna bătuți, sfâr-
mați de români.

Ei au implorat atunci ajutorul împăratu-
lui Iosif II-lea, acela care promisese româ-
nilor dreptate și chiar îi îndemnasă la re-
voluție contra ungarilor, sperjurul și-a tri-
mes însă oștile contra lor.
Revoluțiunea aceasta a fost mare — scrie
Heydredori, contemporan sas din Mediaș —
fundență întreg poporul român din Transil-
vania, chiar și cei din forudul regesc, era

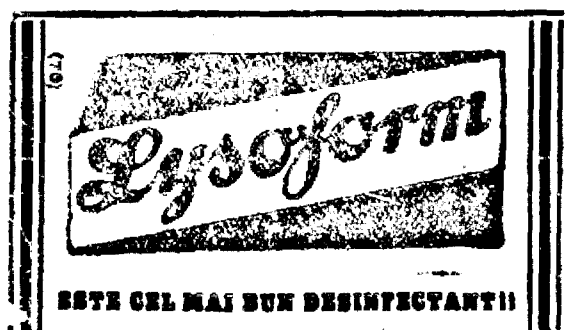
Mica publicitate

Sebastian Tafrov, pielărie Bulev. Regele Ferdinand No. 62, lângă „POD GORIA“.

Incunoștiințare.

Publicațiunea de licitație No. 698, a Dlui Scherer Andrei din Pauliș, aparută în No. 35 a ziarului nostru, se anulează.

Schiebel Gheorghe, Pauliș.

Vizitați! Croitoria și postăvăria tinereții elegante

N. ARITON, Str. Bucur Nr. 14.

Confectionează cu multă eleganță costume civile, militare, precum și taioruri pentru dame, croială ireproșabilă posedând în permanență stofe engleze și franceze cu prețuri ce desfid orice concurență. (859)

Încercați spre a vă convinge!

Cele mai bune și mai eficiente POSTĂVĂRII la EISELE, Str. Meșianu (f. Forray) Nr. 2. (923)

Comisia Economică.

No. 6212/1925.

Publicațiune de licitație minuendă.

Comisia Economică a orașului cu drept de municipiu Arad, ține licitație minuendă în ziua de 15 Iunie 1925 oarele 4 p. m. în localul D-lui consilier economic (Primăria etaj I, usa 104) lăfărea alor 650 vagoane piatră brută.

Vadiul de 10.000 Lei este a se depune în numerar, sau libelul eliberat de vreuna din instituțiile financiare, sau hârtii de valoare garantate de Stat, în mâinile Comisiunii care ține licitația.

La licitație se poate concura (participa) numai cu oferte în scris.

Ofertele în scris închise în plic și sigilate, se vor prezenta la începerea licitației și numai atunci se vor lua în considerare, dacă oferentul declară că cunoaște și acceptă condițiile de licitație. Adjudecățiunea se va ține de către Consiliul Comunal, în ziua de 17 Iunie 1925 oarele 12 a. m. în sala mică de ședință a Primăriei.

Condițiile de licitație și caetul de sarcini se pot vedea la D-l consilier economic, în oarele de serviciu.

Supra oferte nu se primesc. Licitația se va ține în conformitate cu articolul 72-80, din legea asupra contabilității publice.

Arad, din ședința Comisiei Economice a orașului cu drept de municipiu ținută la 23 Martie 1925.

Comisia Economică.

No. 6619/1925.

Publicațiune de licitație minuendă.

Comisia Economică a orașului cu drept de municipiu Arad, ține licitație minuendă în ziua de 1 Iunie 1925 la oarele 4 d. m. în localul D-lui Consilier economic (Primăria, etaj I, usa 104) cu privire la repararea alor cca 2000 m. p. pavaj de cheramit.

Vadiul de 10.000 Lei, este a se depune în numerar, sau libelul eliberat de vreuna din instituțiile financiare, sau hârtii de valoare garantate de Stat, în mâinile Comisiunii care ține licitația.

La licitație se poate concura (participa) numai cu oferte în scris.

Ofertele în scris închise în plic și sigilate, se vor prezenta la începerea licitației și numai atunci se vor lua în considerare, dacă oferentul declară că cunoaște și acceptă condițiile de licitație. Adjudecățiunea se va ține de către Consiliul Comunal, în ziua de 3 Iunie 1925 la oarele 12 a. m. în sala mică de ședință a Primăriei.

Condițiile de licitație și caetul de sarcini se pot vedea la Dl Consilier economic, în oarele de serviciu.

Supraoferte nu se primesc.

Licitația se va ține în conformitate cu articolul 72-80, din legea asupra contabilității publice.

Arad, din ședința Comisiei Economice a orașului cu drept de municipiu, ținută la 23 Martie 1925.

COMISIA ECONOMICĂ.

Comisia Economică.

No. 6622/1925.

Publicațiune de licitație minuendă.

Comisia Economică a orașului cu drept de municipiu Arad, ține licitație minuendă în ziua de 1 Iunie 1925 la 4 d. m. în localul D-lui consilier economic (Primăria etaj I, usa 104) cu privire la repararea alor cca 4000 m. p. pavaj de asfalt de 4 cm. gros, cca 2000 m. p. pavaj de trotuar de 2 cm. gros și cca 1000 m. p. asfalt de drum comprimat de 5 cm. gros.

Vadiul de 20.000 Lei este a se depune în numerar, sau libelul eliberat de vreuna din instituțiile financiare, sau hârtii de valoare garantate de Stat, în mâinile Comisiunii care ține licitația.

La licitație se poate concura (participa) numai cu oferte în scris.

Ofertele în scris închise în plic și sigilate, se vor prezenta la începerea licitației și numai atunci se vor lua în considerare, dacă oferentul declară că cunoaște și acceptă condițiile de licitație. Adjudecățiunea se va ține de către Consiliul Comunal, în ziua de 3 Iunie 1925 la oarele 12 a. m. în sala mică de ședință a Primăriei.

Condițiile de licitație și caetul de sarcini se pot vedea la Dl Consilier economic, în oarele de serviciu.

Supraoferte nu se primesc.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 72-80, din legea asupra contabilității publice.

Arad, din ședința Comisiei Economice a orașului cu drept de municipiu ținută la 23 Martie 1925.

(916) COMISIA ECONOMICĂ.

Comisia Economică.

Nr. 6621/1925.

Publicațiune de licitație minuendă.

Comisia Economică a orașului cu drept de municipiu Arad, ține licitație minuendă în ziua de 1 Iunie 1925 la oarele 4 d. m. în localul D-lui Consilier Economic (Primăria, etaj I, usa 104) cu privire la lăfărea 6 (șase) vagoane 10.000 (zeciemi) kgr bitumen.

Vadiul de 5% după prețul ofert, este a se depune în numerar, sau libelul eliberat de vreuna din instituțiile financiare, sau hârtii de valoare garantate de Stat, în mâinile Comisiunii care ține licitația.

La licitație se poate concura (participa) numai cu oferte în scris.

Ofertele în scris închise în plic și sigilate, se vor prezenta la începerea licitației și numai atunci se vor lua în considerare, dacă oferentul declară că cunoaște și acceptă condițiile de licitație. Adjudecățiunea se va ține de către Consiliul Comunal, în ziua de 3 Iunie 1925 oarele 12 a. m. în sala mică de ședință a Primăriei.

Condițiile de licitație și caetul de sarcini se pot vedea la Dl Consilier economic, în oarele de serviciu.

Supra oferte nu se primesc.

Licitația se va ține în conformitate cu articolul 72-80, din legea asupra contabilității publice.

Arad din ședința Comisiei Economice a orașului cu drept de municipiu, ținută la 23 Martie 1925.

COMISIA ECONOMICĂ

Inserții se primesc la Administrația ziarului.

Pentru apărarea Poloniei

Opinia publică poloneză care se alarmase de ultimele evenimente, acum s'a potolit în urma asigurărilor primite dela Paris că Franța nu va părăsi niciodată pe alata sa de pe malurile Vistulei.

Chiar d. Chamberlain a fost nevoit să declare d. lui Herriot că în caz de atac al Poloniei desigur, că aliații nu pot să rămână indiferenți.

Opinia publică franceză

Ziarul „La Temps“ scrie: Trebuie să dăm dreptate, poporului polonez și să-i fim recunosători pentru modul cum a înțeles rolul său și cum și-a îndeplinit datorile sale naționale și internaționale. În cursul acestor șase ani, a dovedit în fața lumii întregi că este demn pentru locul ce i-a fost desemnat în Europa nouă. Organizația sa internă nu are nimic dintr'o îndrăzneală improvizată, rețacerea sa politică și financiară este un fapt pe care nimeni nu l mai contestă; organizația sa militară este solidă.

Polonia a devenit o forță reală, pe care trebuie să conștientizăm că ea ar fi victima unei agresiuni fie la Răsărit fie la Apus, este cert că situația critică — careia i-a fost dat piept cu atâta vitejie în 1920, — când armatele roșii amenințau Varșovia, nu s'ar reproduce.

Polonia trebuie susținută.

„Se poate închipui — conștientizăm marele ziar republican — că întreaga Antantă poate adăpta o politică, care ar consista în a se dezinteresa de Polonia, tocmai acum,

când a devenit un factor important al păcii europene și când toată lumea a dorit acest lucru prin faptul că a lăsat-o să se renască? Prin sacrificarea Poloniei nu s'ar putea obține mijloace mai eficace împotriva unei Germanii agresive.

Vederile Franței

„În tot cazul Franța nu va admite o politică de abandonare nu numai din pricina legăturilor strânse ce există între Polonia și Franța, dar și pentru conștiința ce o are că pacea pe Rin depinde într'o largă măsură de menținerea păcii pe Vistula.

Hotărârea Angliei

„Nu ne înolăm — încheie ziarul — că Londra va termina prin a înțelege acest lucru. Ori cum s'ar înțelege problema siguranței, tratatul dela Versailles și obligațiunile ce rezultă din pactul Societății Națiunilor, toate acestea nu permit nici unuia din semnatarii tratatului de a nu recunoaște datorita de solidaritate internațională față de Polonia.

D. Chamberlain, cu caracterul specific al legalității sale, a recunoscut acest lucru. De aci rezultă că pactul de garanție nu se poate face afară de executarea tratatelor de pace existente.

Reichul care urmărește revizuirea tratatului de la Versailles nu va putea desbina pe aliații pe această chestiune. În această privință aliații noștri polonezi și cehoslovaci pot fi siguri pe concursul Franței!”

Lucrările Comisiunii româno-ungare

— O recapitulare a modului de repartizare a bunurilor statului, județelor și comunelor pe linia de frontieră. —

Recapitulăm, în cele de mai jos, lucrările efectuate până în prezent de comisiunea mixtă româno-ungară privitoare la împărțirea între cele două state a bunurilor tăiate de linia de frontieră.

În baza tratatului dela Trianon, s'a încheiat între România și Ungaria o convențiune, relativă la repartitia bunurilor județelor, orașelor și comunelor, fracționate prin linia de frontieră, stabilite între cele două state.

Pentru repartitia elementelor active și pasive ale bunurilor județelor, orașelor și satelor, se ia ca bază proporțiunea ce există între impozitele directe aplicate în 1914 în teritoriul respectiv al celor două frațiuni ale circumscripției împărțite. Pentru stabilirea acestei proporțiuni, se vor considera ca impozite directe, impozitele ce formau în 1914 baza totalului impozitelor suplimentare județene și comunale.

Conform principiului repartitiei activului în natură, bunurile imobiliare vor reveni aceluia dintre cele două părți împărțite pe teritoriul căreia zis le bunuri imobiliare sunt situate. B-nurile imobiliare, situate în afara de circumscripția unui județ, oraș, sau sat împărțit, vor reveni părții contractante pe teritoriul căreia bunurile imobiliare sunt situate.

Ce comune au fost cedate Ungariei

Comunele cedate Ungariei din cuprinsul hotărâului actualului jud. Arad sunt următoarele: Medgyesgyhöz, Almas-Kamaras, Nagy Kamaras, Medgyesbodzas și Elek.

Ce comune a obținut România

Din cuprinsul jud. unguresc Cened-Arad-Torontal au trecut în România comunele:

Pecica-Maghiară, Pecica Română, Iratoșul-Mare, Variășul Mare, Tornea, Nădlac și Iermata-Neagră.

Schimb de bonuri

Prin trecerea acestor comune dela Ungaria la România și vice-versa, județele respective, adică, Arad din România și Cened-Arad-Torontal din Ungaria și-au fracționat bunurile la cari participaseră și comunele respective: construcția școlilor, diferite edificii de interes obștesc, imprumături județene, comunale, etc., la care au rămas obligate, fie la plată, sau în drepturi de a partii, la împărțirea averilor jud.țelor respective, în proporția contribuțiilor lor.

Alcătuirea comisiunilor

Pentru stabilirea proporției cu care participă fiecare grup de comune la bunurile celor două județe vecinate, guvernele respective au numit câte o comisiune specială.

Din partea guvernului român a fost desemnat d. P. Drăghici, senator și V. Hodar, inspector general administrativ.

Din partea jud. Arad au fost numiți d. I. Georgescu, inspector general administrativ și prefectul județului, precum și dr. Aug. Lazar, sub-prefectul județului.

Comisiunea maghiară se compune din d. Naghy Gyula, din partea fracțiunii jud. Cened (o parte din vechiul jud. Cened s'a intrupat la actualul nostru județ Arad, iar jumătate a rămas Ungariei, formând din cele trei fracțiuni jud. unguresc unificat Cened-Arad-Torontal). Apoi, d. Hegedus Kalman, Antalffy Lajos și dr. Korossy Sandor.

Separat de aceste comisiuni toate comunele interesate participă la lucrări, prin co-

Crizan a declarat că dănuia a chemat poporul la adunare, a dus pe oameni la biserică și le a zis că: „deoarece ei noaptea trecută au fost atacați de unguri acum este datoria lor să le răspundă și să atâgă pe toți magnații; nobilii și ungurii blăstămați.

Crizan a prevenit scârțârea de a fi rupt pe roată; el și-a desfacut legătura dela opinci și s'a sgrumtat singur cu ea, iar, ca să fie sigur de moarte, a scos o piatră din zid, a legat-o de stoaară și atâta a sucit-o până ce și-a împiedecat respirația, apoi s'a culcat pe piatră cu fața la pământ ca să nu i se deslăcă legătura și așa a fost găsit mort.

Horia și Cloșca fură transportați în curs de două săptămâni și expuși vederii publice unguresc și batjocurii celei mai ignobile.

Numele sălbatecului Tamerlan mai expuse astfel pe învișul Baizat.

Luni, 28 Februarie 1785, căpitanii Horia și Cloșca, împărțâși cu sfințele taine de preotul Nicolae Rațiu, fură duși la locul de supliciu.

Tărâni din 419 comune fură aduși cu forța de hâni de unguri la acest spectacol.

Mal întâi frânseră pe roată pe Cloșca, începând dela picioare și îl deteră 20 de lovituri de cicoan.

Horia trebui să privească moartea grozavă a devotatului său amic.

Horia morse fără nici o schimbare, cu inima îndrăzneată la locul de supliciu.

Cronica externă

Comuniile formate din notarul și primarul respectiv, iar în local acestuia din urmă, eventual un delegat al reprezentanților comunale.

Protocol

Cele două comisiuni au luat contact săptămâna trecută, la Arad, unde au lucrat în prezența dlui I. Georgescu, prefectul județului. S'a stabilit programul de lucru și în mul rând, colectarea tuturor datelor necesare la averea pasivă și activă a bunurilor județene, orașenești și comunale, în legătură cu dispozițiunile Convenției.

Comisiunea română a făcut o largă punere pe bază de documente și către echipele scrise oficiale ale județului, orașului și comunelor din cuprinsul ținutului Arad, în legătură cu fracționarea acestor bunuri — cari intră în cadrul Convenției — stabilind proporția în care comunele trebuie să participe la bunurile statului maghiar, au participat la fructificarea acestor bunuri.

Comisiunea maghiară a acceptat ca bază de discuțiune și a semnat imediat un protocol în acest sens.

Comisiunea maghiară și-a rezervat dreptul să-și consulte experții, în vederea evaluării și a stabilirii proporției de participare a acestor comune, la bunuri.

Participația la bunurile aparțin României

Pentru stabilirea coeficientului de participare la bunurile cari aparțin României, cuprinsul jud. Arad, comisiunea română, hiziind-se pe inventariile oficiale și evaluările făcute în anul 1918 a recomandat comisiunii maghiare să accepte un coeficient, care să reprezinte proporția de participare a comunelor cerute Ungariei.

Toate bunurile vechiului județ Arad, adică, înainte de a fi fracționat, au fost calculate ca unitate de 100. Din această unitate s'a stabilit pe baza scriptelor, participarea de 8 la sută celor cinci comune cedate Ungariei, iar 92 la sută din unitatea de o sută (care reprezintă valoarea bunurilor în cauză aparținând ca avere actualului județ Arad).

Comisiunea maghiară a acceptat în principiu acest coeficient. În ce privește evaluările, ea a făcut rezerva de a-și consulta experții.

Ce s'a lucrat pe teritoriul ungar

D. I. Georgescu, prefectul jud. Arad, data aceasta delegatul guvernului român împreună cu d. dr. A. Lazar, delegatul Arad și restul comisiunii, au continuat lucrările pe teritoriul Ungariei, în localitatea Măkäu.

Aci au luat în cercetare după norme de mai sus, situațiunea comunelor cedate Ungaria României, față de dreptul lor asupra bunurilor județului, orașelor și comunelor rurale, ce aparțin jud. ungar unitar Cened-Arad-Torontal.

Comisiunea maghiară a prezentat la sediul sa celei române, date statistice, baza cărora s'a stabilit la coeficientul de 10 la sută drepturile comunelor trecute asupra bunurilor ce aparțin jud. ungar Cened-Arad-Torontal. Restul de 27 la sută aparține acestui județ și comunelor respective.

Comisiunea română a acceptat în principiu coeficientul acesta, urmând ca să se evalueze să fie verificate după documentele și actele oficiale, aflate în posesia administrației statului maghiar.

Sedintele viitoare

S'a căzut apoi de acord ca ambele comisiuni să fie convocate, în vederea continuării lucrărilor la începutul lunii viitoare urmând să se verifice de către comisiunea română, datele cari au condus la stabilirea coeficientului de 13 la sută, în ce privește participarea comunelor trecute nouă, la avut și pasivul jud. ungar Cened Arad-Torontal, cum și verficarea evaluărilor acestor bunuri rămase Ungariei și la înfăptuirea, ca urmare în proporție și cele comune, cedate României.

Cu o fermitate antică, el nu cere acum grația împăratului.

Executarea pres repede a lui Horia un collog; un nemeș ungur ar fi strigat pe Horia Pa nca pres repede, iar o guroaică s'ar fi repezit la călău și lăsat tras o palmă pentru această elementă. În purile lor au fost tăiate în 4 părți și tăiate din sat în sat.

Tărâni din Transilvania declarau în 1784: „Țara asta este țară românească”.

Trădătorul Nuțu Matieș — nume blemat — primi următoarea diplomă împărătească:

„M. S., prea sânta c. r. a., a decis cuprinsul său Nuțu Matieș, pentru abilitatea sa prinderea lui Horia și Ion Cloșca și a lui, cât și urmașii săi, să devie liber nesupunși nici unei jurisdicțiuni domeniului Februarie 1785” Aceleasi drepturi se aplică și celorlalte lade.

Dar ungurii nu au ținut seama de dispozițiunile împăratești; iar mitropolitul scrie că a aruzit din gura unui trădător vintele: „Așa ne trebnic — între domeniile unguri — dacă ne vândurăm ge și nu-i lăsarăm să-i facă tot mac”.

Au mai rămas din cântecetele populare

„Pân'a fost Horia împărat Ungurii n'au deaculțat Nicol în pat nu s'au culcat, Prânz la masă n'au mâncat.”

Voi continua într'un alt articol.

Andrei Pop

Artistice -- Culturale

Expoziția sculptorului Kara Mihail

Arad, 24 Martie

Zilele acestea sculptorul Kara Mihail din Craiova Mare și a deschis expoziția de sculptură și desen în sala Palatului Cultural din Arad.

Expoziția este destul de cunoscută în publicul aradan, dar fiind acela care a creat statuia equestră a M. S. Regelui Ferdinand din Craiova Mare, precum și statuia M. S. Regina Maria ridicată tot în Craiova Mare.

Expoziția deschisă în orașul nostru se compune din două părți: sculptură și desen.

În sculptură se remarcă portretele familiilor regale și barorelicele „Stefan Balogh” No. 28, „Soția mea în 1923” No. 36, „Regele în piatră” No. 57 etc.

În desen se văd câteva lucrări amănunțite, prima vedere este capul de fetiță No. 1, schițele desen au în ele multă mișcare plasticitate.

Expoziția d-lui Kara înceamă pentru orașul nostru un eveniment artistic de rangul și credem că publicul aradan îi va da cea mai bună evaluare.

Reprezentările teatrului „Regina Maria”

În seara zilei de 26 Martie ansamblul teatrului „Regina Maria” din București va reprezenta pe scena teatrului originară din localitate piesa „Kean” un cunoscut succes al scenei bucureștene. În rolurile principale: Lucia Bulandra Sturze, Tony Bulandra, Lily Bulandra etc. Biletete de vânzare la librăria „Diecezană”.

Carte aprobată pentru bibliotecile școlare

Ministerul de instrucție a aprobat lucrarea „Cartea bunilor români”, întocmită de d. Lt. Colonel D. Ionescu-Morel (str. Austriului 7 București) și a dispus ca ea să poată fi citită de elevii școlilor primare și recomandată bibliotecilor școlare. Prețul unui exemplar este de 20 Lei. Doritorii se pot adresa autorului.

A apărut numărul I din revista „Aripa” organ săptămânal de propagandă aviativă, București, Director: Colonel aviator Andrei Popovici.

Optimismul dlui Clemenceau

— Clemenceau, cunoscutul bărbat de stat francez, un moșneag de 84 de ani, e de un optimism fără pereche. La oferta ce i-a făcut un director de ziare american, că e dispus a i plăti suma de 20.000 dolari pentru o serie de 10 articole politice, „Tigru” i-a răspuns că în principiu acceptă oferta, dar că fiind ocupat cu redactarea memoriilor sale, pe care nu le poate întrerupe timp de 5 ani, îi va furniza după acest termen articolele dorite.

„Dacă acceptă această condiție, sunt gata să închei un contract în toată regula cu Dta”, fusese răspunsul lui Clemenceau la această ofertă.

Aplicarea acordului încheiat cu creditorii italieni

Oficiul plăților particulare în monedă străină aduce la cunoștința debitorilor cari au obligațiuni de plată în Italia în lire italiene sau alte valute forte, contractate între 11 Noembrie și 1 Ianuarie 1923 că acordul încheiat cu creditorii italieni la Roma la 14 Aprilie 1924 a fost ratificat prin legea publicată în „Monitorul Oficial” No. 56 din Martie 1925.

În conformitate cu art. 4 din acest acord, debitorii cari n-au făcut încă la Oficiu declarațiunile datorțiilor lor, sunt obligați a depune aceste declarațiuni până la 11 Mai 1925 cel mai târziu.

Deasemenea debitorii cari au declarat datorțiile lor sunt obligați a face cunoscut Oficiului, în acest termen, modificările survenite în situațiunile datorțiilor lor și, dacă e cazul încununțarea cu un regulat aceste datorții în mod particular și că înțeleg a executa convențiunea particulară și a-și retrage cererea făcută Oficiului.

Se atrage atențiunea că debitorii cari nu vor face declarațiunile arătate în termen, nu vor mai putea beneficia de dispozițiunile acestui acord, iar datorția nedeclarată devine integral exigibilă, debitorii ne mai putând beneficia de nici un termen de grație sau moratoriu.

O epidemie ciudată în Anglia

NAUEN, 22. — Afiam din Londra că autoritățile Wellington au hotărât închiderea tuturor școlilor, din cauza epidemiei paraliziei care bătute printre copii.

Victimele boxului

LONDRA. — O delegațiune de deputați s'a prezentat ieri ministrului de interne, cerându-i să pregătească un proiect de lege care să reguleze sportul boxului, prohibind acest sport în caz dacă nu corespunde tuturor regulamentelor organizațiilor sportive de box.

Ministerul a răspuns că și el este de părere că boxul nereglementat trebuie oprit, a atras însă atențiunea deputaților că și în luetele regulamentare și publice sunt pe an cel puțin 5000 de persoane ucise.

Tarif postal redus între Austria și România

Din cauza taxelor postale prea ridicate, introducerea de cărți și ziare în țară a scăzut foarte mult.

În ultimul timp au murmurat tratative între Austria și România în vederea scăderii taxelor postale la cărți și ziare, în urma înțelegerii făcute, taxele postale între cele două țări asupra imprimatelor și cărților s'a redus la jumătate.

Afel dela 1 Aprilie, imprimatele, cărțile și ziarcele ce se vor schimba între Austria și România și expediate direct de către librării și editori, vor fi taxate cu un leu de fiecare 50 grame greutate, în loc de 2 lei ca până acum.

Candidații la alegerile prezidențiale din Germania

BERLIN, 20 (Radior) — Lista candidaților pentru președinția Reichului a fost definitiv stabilită. Candidații: Braun, Heid, priomonistul bavarez, Helfpach președintele statului Baden, Jarres, Ludenhorff, Marx și Feilmann, deputat comunist.

PARIS, 21. — Germania. — D. Braun, candidat socialist la președinția Reichului, a publicat un manifest electoral declarând că singurul program posibil este continuarea operii începută de Eberl și afirmă imposibilitatea actuală a regimului autocrat.

În ce condițiuni se va încheia pactul de garanție cu Germania

PRAGA. — Correspondenții din Paris ai ziarului „Prager Presse”, care e informat de însuși d. Beneș, rezumă rezultatele practice ale ultimelor întrevederi din Paris în următoarele trei puncte:

- 1) Franța și Anglia doresc să încheie cât mai curând un pact de garanție cu Germania, care să asigure frontierele de vest și de est, dar care nu poate intra în vigoare decât după intrarea Germaniei în Societatea Națiunilor;
- 2) Necesitatea unei conferințe interaliate pentru un schimb de vederi reciproc a fost recunoscută;
- 3) Germania nu va putea fi invitată să participe la deliberările delegațiilor decât după ce acesta din urmă vor fi ajuns la un acord perfect între ei.

Cronica școlară

Conferința de primăvară a „Asociației corp. didactic primar” din Arad

P. T. membrii ai „Asociației corp. didactic primar” din jud. Arad, spartinator subsecției Arad-oraș sunt convocați la conferința ordinară de primăvară, care se va ține în localul școlii primare de stat din Palatul Cultural, Miercuri la 8 Aprilie 1925 ora 9 a. m. pe lângă următoarea ordine de zi:

1. La ora 8 chemarea Dohului sft. oficiată în Catedrala ortodoxă.
 2. La ora 9 d. achiderea conferinței.
 3. Alegerea alor doi verificatori pent u procesul verb-l.
 4. „Invățătorul de mâine și viitorul său”, disertație de Traian Vesa, institutor.
 5. Discuțiuni asupra disertațiunei.
 6. „Activitatea librăriei alui Titu Maiorescu” de Cecilia V. Ionescu, institutoare.
 7. Discuțiuni asupra disertațiunei.
 8. Propuneri și interpellări.
 9. Incasarea taxelor restante și curente.
- Arad, la 15 Martie 1925.
- Traian Vesa, notar. Iulian Lucaș, președinte.

Parlamentul

Camera Ședința dela 23 Martie 1925

Ședința se deschide la orele 3 d. a. Prezidează d. M. Orleanu.

Legea pensiilor

Se ia în discuție legea pensiilor. D. TRAIAN LALESCU, raportorul proiectului, dă citire proiectului și raportului care-l însoțește.

În discuția generală cel dintâi are cuvântul d. FLAG HEDRICH, șef. D-sa citește un lung discurs, cuprinzând o serie întreagă de critici aduse proiectului pe care-l socotește că ar nedreptăți pe minoritari.

D. ANDREI PORA spără proiectul pe care l consideră ca corespunzând unei mari necesități sociale.

D-sa arată că cele mai multe ziare au scris despre acest proiect lucruri cu totul inexacte, numai spre a se face un curent defavorabil guvernului. Aceste tendințe de a prezenta cu bună știință faptele în mod tendențios — și aceste numai sub motivul de atac politic — trebuiesc condamnate de toți cu asprime.

Vorbitorul cercetează în mod amănunțit diferitele capitole ale proiectului scoțând în relief bunele intențiuni urmărite de legiuitor.

Funcționarii Statului trebuie să fie bine plătiți, pentru că în tim ul serviciului său, să nu fie nevoi t a călta ia ispiții.

Termenul de 35 ani de serviciu din proiect, trebuie menținut fiindcă multă vreme încă nu vom avea funcționarii necesari tuturor serviciilor.

Inch. ie. spunând că va vota legea. (Ap.)

O lămurire

DI general MARDARESCU, ministru de războiu, ră-punzând la unele acuzațiuni aduse de d. Victor Moldovanu contra dlui comandor Pantazi, spune că d-sa împreună cu dl ministru de externe au numit o comisiune în vta de anchetă care a ajuns la concluziunea că nici una din acuzațiunile aduse de dl deputat V. Moldovanu nu este întemeiată și că d-lui comandor Pantazi nu i se poate imputa nimic din punct de vedere al cinstei.

La anchetă au luat parte și dl V. Moldovanu.

Raportul comisiei de anchetă e semnat de d-nii: Filodor ministru plenipotențiar secretarul general al ministerului de externe și g-neral Ionescu, reprezentând ministerul de războiu.

DI general MARDARESCU, ministru de războiu, depune un proiect de lege prin care se modifică art. 27, 28 și 30 din legea of-țerilor de rezervă.

D. ȘTEFAN IOAN arată că Adunarea deputaților regretă că dela tribuna ei s'au putut aduce asemenea afirmațiuni calomnioase. (arl.)

D. VINTILA BRATIANU, ministru de finanțe: Eu l-am cunoscut pe d. comandor Pantazi drept un ofițer care ciaste armatei și ca un om care întotdeauna a știut să-și facă întreaga datorie.

A avut deci dreptate d. Ștefan Ioan când a vestit cum se cuvine pe acea care cu atăta ușurință a putut aduce aci acuzațiuni calomnioase împotriva unui ofițer superior activ. (apl.)

Se reîntră în ordinea de zi.

D. I. PISTINER crede că d. ministru de finanțe b-l-sează pe funcționari când îi nu meste în proiect: slujbași. E un cuvânt dezonorat.

Senatul Ședința dela 23 Martie 1925

Ședința se deschide la ora 3.30, sub președinția d. lui M. Piare hude.

Pe banca ministerială d. n. I. G. Dica, Al. Lapadatu, general Mărdărescu, N. N. Săveanu.

D. AL. LAPEDATU ministrul cauzelor și artelor, roagă Senatul să suspende mâine discutarea pe articole a legii administrative, spre a lua în cercetare proiectul de unificare bisericeii ortodoxe.

Senatul admite.

D. I. G. DUCA ministru de externe, depune o convențiune încheiată între România și Austria.

Se întră în ordinea zilei.

Reforma administrativă

D. C. D. DIMITRIU, raportor, dă citire articolului 35 din reforma pentru unificarea administrativă, care se votează.

Se continuă cu votarea articolelor, cu unele observări ale mai multor senatori și după lămuririle date de d. raportor.

D. V. BRATIANU spune că statul român plătește foștilor pensionari ai statelor foste inamice mai mult decât plătește pensionariilor ve-hului regat.

DI PISTINER recunoaște aceasta, arătând că în statele foste inamice au fost mulți cari au eșit la pensie mai de vreme.

D. VINTILA BRATIANU: Nu se poate în nici un caz admite ca pensionarii Statului să se împotrivască legilor țării.

Ei nu trebuiesc să facă nici un fel de politică. (Apl.)

D. PISTINER în încheiere, declară că va vota contra proiectului.

D. I. SANDOR se pronunță și d-sa contra proiectului.

INFORMAȚIUNI

Azi Miercuri 25 cor. fiind sărbătoare NA VESTIRE, numărul viitor al zărilor noastre va apare Vineri la orele bidnuite.

Înapoierea dlui prefect al județului

Santem informați că astăzi Miercuri 25 Martie, dl I. C. Georgescu va înapoia în localitate. După un am anunțat la timp d-sa a fost București chemat în interesul serviciului.

Dela C. F. R.

Ca începere din anul acesta se acordă burselor, cu copii, ai căror soți au fost funcționari la c. f. r., favorarea de a conține să ocupe locuința ce avea înainte de moartea soțului, timp de șase luni, pînă îndată de la alocația de chirie ce avea soțul. Aceasta numai în clădirile construite de muncii și ale direcțiunii generale, să formează cartiere pentru locuitor.

Legea pensiilor

Am publicat în numărul precedent, după raportul dlui Traian Lalescu, principalele dispozițiuni ale acestui proiect. Dăm azi, dia înțelegerea surșă, câteva cifre:

„Dintr'un total de 42.798 pensionari a-șali înscrisi la 1 Ianuarie 1925, aproape 10.000 sunt pensionari din provinciile liberale. Cifrele următoare sunt încă și mai interesante:

Dintr'un total de 18.172 pensionari a-șali în Ardeal numai 4 mil 198 sunt de naționalitate română, iar restul de 14.074 sunt de naționalitate străină (cu 10.352 ungari).

Această stare de lucruri a determinat că și mai mult pe legiuitor să prevadă pentru regimul tranșitor măsuri de largă măsurozitate.

Nu numai că s'au recunoscut pensiuile drepturile câștigate ale acestor pensionari așa precum ele au fost stabilite de legiuitorii anteriori, fie streine, dar pen-a contribuțiunile lor bănești la Casa pen-sionilor și s'a acordat avantajul, pe care și au nici cel din Vechiul Regat, să verse numai jumătate din reținerile cuvenite, cealaltă parte fiind suportată în întregime de Statul român. Consecut politiciei de a-șali și de solidaritate națională, care regimul este menită a da României viitoare siguranță și rapide pentru deplina și destructibilită sa consolidare, guvernul român de astăzi nu s'a dat îndărăt dela aceste măsuri care i se impun pentru a ușura tranziția pe care o străbatem.

Starea semănturilor în jud. Caraș-Severin

Lagoj. 21 Martie. — Frigul din ultimele zile n'a stricat cătuș de puțin semănturilor în județul nostru. În schimb a compromis parte producția caisnilor, pierșicilor și a migdalilor.

În ce privește cerealele, în prezent se simte mare nevoie de ovăș și trifoi, care, datorat dispozițiunilor guvernului, se cultivă cum se găsește. Începând cu săptămâna aceasta în mai multe comune din Banat (Caraș-Severin) s'au început regularea isirărilor. Ba unele sate chiar au arat izlăviri în vederea de ale însămănăta cu herbari mai substanțioase. În aceasta acțiune sunt sprijinite de comisia zootehnică centrală careia funcționează o subcomisiune locală.

Complot contra regelui Boris

Berlin, 23. — Se anunță din Atena, că un grup bulgar a descoperit un intrin complot comunist în contra regelui Boris. S'au făcut multe arestări.

Dela Poliție

În atențiunea oamenilor care nu a făcut viza livretelor militare pe anul 1924.

Circumscripția II de poliție ne trimite spre publicare următoarele:

Toți oamenii născuți în anul 1878 — 1898 contingentul 1900 — 1921, cari au fost absenți la viza anului 1924 din diferite motive se invită a se prezenta imediat la Comisariatul Circ. II a de poliție cu toate actele militare ce le posedă, pentru ca Cerul de Recrutare să le poată face viza ulterioară, aceasta prezintare privește numai oamenii din Circ. II de poliție iar dacă se vor afla și în alta Circumscripție asemenea oameni să se prezente fiecare la Circ. de care aparține.

Plata cuponului în streinătate

Ministerul finanțelor a dispus azi prin Banca Națională a României, să se trimeată în streinătate întreaga sumă necesară plății cuponului pe 1 Aprilie 1925.

Această sumă este divizată în următoarele valute: pentru Franța 1.200.000 franci francezi; Anglia 13.200 lire sterline; Belgia 1.421.200 franci belgieni și Italia 195.800 lire italiene.

Cupioanele se plătesc pentru rețele de stat din 1905, 1908 și 1913.

Încăerări în parlamentul jugoslav

BELGRAD, 23. (Radior). — Camera a început ieri discuția privitoare la validarea mandatelor.

Davidovici, șeful blocului opoziției a citit o declarație în numele blocului. Această declarație a fost semnată de toți șefii partidelor de opoziție.

Declarația notifică înființarea blocului înțelegerii naționale democratice și țărănești, constatând că blocul este reprezentat prin 139 de deputați cari fac parte din partidul lui Radici, din partidul democratic, din partidul musulmanilor din Bosnia și din partidul clerical slovac. Declarația proclamă egalitatea tuturor șarbilor, croațiilor și slovacilor și consideră statul ca o unitate integrală.

Opoziția cere ca organizarea internă din stat să se efectueze pe cale de înțelegere. Propune o monarhie parlamentară după tipul celei engleze. Jugoslavia trebuie să fie un stat țărănesc cu un self-governement începând dela comună pînă la parlament. Opoziția mai anunță ruperea tuturor relațiilor și obligațiilor cu streinătatea. Menționează principiul proprietății private. Aceste două puncte din urmă privesc mai cu seamă partidul Radici.

În numele majorității guvernamentale în cuvântul deputatul Dzinovici care observă că o parte din declarație nu conține nimic ce să nu fie și în constituție. Cealaltă parte, care-l privește pe Radici, nu poate fi luată în serios, căci Radici și-a schimbat de mai multe ori păreri. Se naște tumult.

Un deputat croat strigă majorității că ea nu reprezintă pe popor ci pe guvern. Cățiva deputați se încalțără. Ședința se suspendă.

O conferință panasiatică

Londra, 22. — În ședința de ieri a Camerei comunelor a provocat senzație comunicarea făcută de d. Macdonald că o conferință panasiatică se va întruni în curând, sub conducerea Chinei și a Japoniei, pentru a discuta interesele politice comune ale puterilor asiatiche.

D. Macdonald a subliniat că construirea portului din Singapore va întări naționalismul asiatic.

Ultima oră

Dela Senat

BUCUREȘTI. În ședința de noapte a Senatului s'a continuat discuția pe articole a proiectului de lege pentru reorganizarea administrației și a votat articolele referitoare la poliția comunală.

O telegramă a dlui Cuza

BUCUREȘTI. DI profesor Cuza a trimis azi comi-tunei de disciplină delegată pentru instruirea cazului o telegramă, prin care cere ca să se procedeze cât mai curând la facerea anchetei, deoarece d-sa cu toate că a demisionat, vrea să se justifice în ce privește acuzățiunile ce i-se aduc. Comisiunea de dis-

ciplină a hotărât să țină dezbaterile în ziua fixată.

BUCUREȘTI. DI Dragomirescu, profesor un versar d-misionar de u-ând, va intr-p-la guvernul referitor la motivele abdicării sale. Suntem informați, că dl ministru al instrucțiunii va răspunde imediat dlui prof-e-or, și va declara, că guvernul s'at dispus a considera d-misiunile de acintămplare ex opti-onand pe dl Cuza.

Imunitatea dlui R. Franasovici

BUCUREȘTI. Tribunalul din Ilfov a cerut ieri parlamentului ridicarea imunității parlamentare a domnului Franasovici, implicat în afacerile pasapoartelor.

Economice.

Hotărârile Consiliului Superior economic

Delegațiunea economică a guvernului s'a întrunit ieri dimineață la locuința dlui ministru Alex. Constantinescu.

Au luat parte la ședință dlui ministru: Vintilă Brătianu, Alex. Constantinescu, Tancred Constantinescu, N. D. Chirulescu și d. dr. I. N. Anghelescu, secretarul general al ministerului de industrie și comerț.

Păcura rămâne prohibită

Delegațiunea luând în examinare referatul dlui ministru Tancred Constantinescu în chestiunea admiterii exportului de păcură ce prisoese peste nevoile consumației interne a hotărât ca, deocamdată, exportul păcurei să rămână prohibit ca și până acum.

La schimb a admis ca uleiurile minerale să se poată exporta cu taxe mai reduse.

Taxele rămân să se fixeze după a vizul ce-l va da comisiunea superioară vamală.

Nouă articole admise la export

Delegațiunea a luat apoi în discuție propunerile ministrului industriei pentru admiterea la export a nouă articole a căror prohibire nu mai e necesară.

Tăbățele. — S'a admis ca tăbățele mari, să fie lăsate libere la export, dar luându-se măsuri serioase pentru înăbușarea fraudelor ce s'ar putea face prin amestecarea lor cu făină, cere, după cum se știe, e prohibită la export.

Parchetele de stejar. — În urma dovezilor că în țară se găsește disponibilități prea mari, s'a admis ca parchetele de stejar să fie libere la export.

Inul. — De asemenea s'a admis exportul inului melițat.

Exportul ouălor.

O discuție amănunțită a avut chestiunea exportului ouălor, întru cât delegațiunea se găsește în fața mai multor propuneri.

Delegațiunea, în sfârșit a decis — în principiu — că exportul ouălor dat fiind, mai ales, anotimpul înaintat poate fi lăsat liber cu plata unor taxe ce vor varia de la sezon la sezon.

Astfel taxele vor fi mai mari în timpul iernii și mai reduse în timpul verii.

Exportul articolelor de mai sus va începe, după ce comisiunea superioară vamală își va fi dat avizul asupra taxelor vamale la care urmează să fie supuse.

Modificarea taxelor de export

Consiliul de miniștri a înțevintat modificarea taxelor de export după cum urmează: La conserve de pește (de morun, nisetră, zacuscă, sardele rusești, etc.), precum și pește afumat, afară de peștele sarat, taxa de export se reduce de la 30 lei la 7 lei de kgr.

La ulei de floarea soarelui, taxa de export se reduce de la 30.000 la 10.000 de vagon.

Pentru capsule de staniol se fixează taxa de export de lei 25 de kgr., în loc de 20 la sută ad-valorem.

La câlții de mătase se reduce taxa de export de la lei 25, la 10 lei de kgr.

La trunchiuri din lemn de carpen se fixează taxa de export de lei 200 de mc., iar pentru grinzi sub 15 cm., grosime și alt lemn de carpen fasonat, lei 150 de mc.

Pentru Decapon, Degras și alte preparate similare, necesare la argășitul pieilor, pentru cărți de citit, note muzicale, cerneală tipografică, vopsele și lacuri, mașini și aparate de orice fel, agricole sau industriale, fabricate în țară, se fixează o taxă statistică de lei 5 sută de kgrame.

La pieile de iepuri se majorează taxa de export de la lei 40, la lei 250 de kgr.

Reprezentantul României la expoziția zootehnică din Budapesta

D. Turturea, directorul regional zootehnic din Timișoara, a fost delegat din partea ministerului agriculturii și domeniilor să viziteze expoziția zootehnică, ce se va ține, cu începere de la 21 Martie la Budapesta, unde e probabil că va face și oarecari cumpărături de pasări de rase selecționate, întru-ât se urmărește ca pe viitor să se dea o importanță și o dezvoltare mai mare, — pe lângă o îndrumare mai precisă, — aviculturii în Banat.

Devizele și valuta.

Rador, 24 Martie.

BURSA:		
Zărlich:	Deschidera:	Inchiderea:
Berlin	123.50	123.50
Amsterdam	206.90	206.90
New-York	518.75	518.75
Londra	2479.50	2480.—
Paris	2702.50	2715.—
Milano	2110.—	2110.—
Praga	1540.—	1540.—
Budapesta	72.—	72.—
Belgrad	820.—	820.—
București	247.50	247.50

Importul covoarelor.

O chestiune care a fost de mai multe ori supusă delegațiunei economice a guvernului fără ca să se fi putut lua o hotărâre, e chestiunea importului de covoare.

Delegațiunea a hotărât ieri, ca, toate covoarele de lux, fie din Orient, fie de altă proveniență să rămână prohibite la import.

În ce privește covoarele lucrate mecanic și având urzeală de bambac, precum sunt covoarele de iută, cocos, etc., ce se întrebuințează ca îmbrăcăminte de mobilă și alte obiecte, delegațiunea a hotărât, în principiu, că pot fi libere la import.

Standardizarea cerealelor

Luându-se în discuție ante-proiectul standardizării cerealelor întocmit de ministerul industriei, prin care se dispune înființarea pe întreg teritoriul țării a mai multor societăți cointeresate cu statul având menirea să selecționeze cerealele, delegațiunea l'a admis în liniiile lui generale fiind de părere însă ca înainte de a i se da o formă definitivă, să mai fie revăzut de o comisiune, din care vor face parte toți reprezentanții părților interesate în exportul de cereale.

Comercializarea N. F. R.-ului

Delegațiunea a fost chemată să-și dea avizul și asupra statutului de comercializare a Serviciului de navigație fluvială, întocmit de Consiliul superior de îndrumare și control a întreprinderilor comercializate.

Cum însă d. general Văitoianu, ministrul comunicațiilor, de al cărui departament depinde serviciul fluvial, nu a luat parte la ședință, discutarea acestei chestiuni a fost amânată pentru o ședință ulterioară.

Camerile de muncă

În sfârșit, d. ministru N. D. Chirulescu, a supus delegațiunei proiectul său prin care se înființează Camerele de muncă și un consiliu superior al muncii.

Organizația acestor instituții va fi similară camerelor de comerț și industrie, precum și Camerelor agricole. Din ele vor face parte reprezentanții tuturor categoriilor de muncitori manuali și intelectuali. Activitatea lor va fi supravegheată și îndrumată de consiliul superior al muncii.

Proiectul fiind de o importanță deosebită, a rămas să mai fie studiat, și adus din nou în discuție într-o viitoare ședință.

Varșovia	100.—	100.—
Viena	7315.—	7315.—

Cursul devizelor București pe ziua de 24 Martie 1925.

	Coruta
Paris	10.92
Berlin	—
Londra	1005.—
New-York	209.25
Italia	854.—
Elveția	40.50
Viena	29.60
Praga	6.25
Budapesta	—

Valute:

	Coruta	Oțerite
Napoleon	780.—	—
Mărci	48.—	—
Leva	140.—	—
Lire otomane	104.—	—
Sterline	990.—	—
Francezi	10.90	—
Elvețieni	39.50	—
Italieni	8.50	—
Drachme	330.—	—
Dinari	328.—	—
Dolari	207.—	—
Marca poloneză	39.—	—
Coroana austriacă	28.75	—
„ maghiară	28.—	—
„ cehoslovacă	6.10	—

Poșta Redacției

I. C. Arad. Articolul „Organizarea comercianților și industriașilor etc.“ — După ce pentru numărul de față avem unul cu același subiect și primit înainte, îl rezervăm cu plăcere pentru numărul viitor. Așteptăm cele premise și multe mulțumiri.

La notariatul comunei Vădas (jud. Arad),

se caută un scriitor

bine versat în agendele administrative, pe data de 15 Aprilie eventual 1 Mai, primind leafă lunară 1500 Lei și după merit și alte venituri laterale până la 300—500 Lei. — Cei necăsătoriți, eventual pot abținea și locuință la primărie. (925)

Vădas, la 17 Martie 1925.

NOTARUL COMUNEI

EXTRAS

din Catalogul editurii „Cartea Românească“

Cărțile se găsesc în toate librăriile din țară. Acolo unde ele nu se află, amatorii le pot comanda direct la „Cartea Românească“, București, Bul. Academiei No. 3, trimițând costul anticipat, prin mandat postal.

Anghel D.: Poezii. O adevărată operă de pietate literară s'a îndeplinit dându-se la lumină, strănse laolaltă mărgăritarele poetice ale delicatului scriitor D. Anghel. Sunt în acest volum adevărate frumuseți de acelea, ce nu pot fi înfățișate decât în opera marilor poeți ai omenirii. Lei 28.—

Alexandri V.: Poezii. Poeziile bardului dela Mirești, scrise dela 1842 până la moartea sa, sunt strănse laolaltă în această carte. Ca limbă și idei sănătoase poeziile lui Alexandri au darul de a ne oțeli sufletele și de a ne mări dragostea de țară. Lei 30.—

Alexandri V.: Teatru Vol. I. Ce ce și-a pus tot sufletul pentru întărirea teatrului la noi a fost Alexandri care a scris anume, în acest scop, comedii și scenetele comice, din care amintim: Mama Anghelusa, Kera Nastasia, Șoldan, etc., atâtea comedioare ce înveselesc pe toți și sunt cele mai potrivite pentru Teatrele populare. Celelalte volume vor apare succesiv. Lei 35.—

Alexandrescu Gr.: Versuri și proză. Aceasta este singura carte în care sunt reunite poeziile și proza celui ce a evocat cu atâta putere frumusețile trecutului nostru. Aci se găsește vestita „Umbra lui Mircea la Cozia“, aci „Răsăritul lunii la Drăgășani“, „Mormitele“, etc., cum și fabulele poetului; iar, la sfârșit, o fermecătoare peregrinare prin cele mai frumoase Mănăstiri din țară. Ed. nouă. Lei 30.—

Brătescu-Voinești Al. I.: În lumea dreptății. Întâiul volum de adevărate perle literare, eșite din pana măiastră a marelui nostru, sciitor. Aci dăm peste schițele și nujvelele sale cele dintâi, adevărate comori de artă și de simțire: În lumea dreptății, Patul, Două surori Microbul, Sâmbata, Magheranul, Pană Trasnea Sântul, etc. Lei 15.—

Brătescu-Voinești Al. I.: Intunerice și lămină. Al doilea volum de nujvele și schițe, datorite acestui maestru al prozei noastre, se bucură de aceeași mare trecere printre cititori.

Amintim, pe lângă întâia bucată, următoarele frumuseți: Scrierile lui Mișu Gerescu, Blana lui Isaia, Călătorului îi șade bine cu drumul, Privighetoarea, Neculaișă Minciună, etc. Lei 15.—

Băgulescu G. Căp.: Zile de energie. Amintiri. Printre puținele cărți bune, inspirate până acum de războiul nostru național, trebuie pusă și aceasta a căpităului Băgulescu care ne face să trăim aceea viață de necazuri și primejdii, durată în tranșee de ceice s'au jertfit pentru țară. Lei 6.50

Coșbuc Gheorghe: Cântece de vitejie. În această carte sunt strănse într'un mănunchiu poeziile de un vajnic eroism în care „Poetul țărânelor“ a cântat isprăvile vitejești ale celorce și-au vărsat sângele pentru țară la 1877—78. Lei 20.—

Coșbuc Gheorghe: Fire de tort. Acesta este titlul întâiului șireag de mărgăritare, întâiul mănunchiu de poezii al poetului care, dela Eminescu încoaace, a atins cele mai înalte culmi ale desăvârșirii poetice. Lei 35

Coșbuc Gheorghe: Povestea unei caroane de oțel. O operă în proză a marelui poet, închinată spre slăvirea „Marelui Căpitân“ care a purtat steagurile țării ia isbândă, împreună cu norodul acesta de țărani, cari pleacă în bătălie chinând și cântând ca la nuntă. Lei 20.—

Coșbuc Gheorghe: Ziarul unui Pierde vară. Un alt șireag de nestemate, de o măestrie ajunsă la cea din urmă desăvârșire, cu care a dăruit literatura românească marile poet. Lei 20.—

Coșbuc Gheorghe: Balade și idile. Întâiul volum de poezii cu care marele nostru Coșbuc și-a făcut debutul în literatură, fermecând pe toți prin puterea de simțire și prin perfecțiunea fără de seamă a tuturor veritabilelor nestimate din acest volum. Lei 25.—

Coșbuc Gheorghe: Războiul nostru pentru neastărnare. O altă operă în proză datorită lui Coșbuc și în care marele scriitor istorisește pe șart într'un graiu avântat, cele mai mișcătoare episoade din Războiul dela 1877—78. Lei 20.—

Creangă I.: Opere complete. Una din cărțile cele mai prețuite și mai tate de cititori — cartea de povești a re lui prozator Ion Creangă.

Limba neaoș românească, presărată multime de expresii luate din gura pășunilor lui, în care sunt asternute operile vigurose scriitor graiul curat popular alror poveștilor lui, cum și hazul cu incluziune, le face deopotrivă de dragi și de interesanți. Lei 30.—

Cazaban Al.: Păcatul Sfinției. Iată încă unul din cele mai atrăgătoare mănunchiri de nujvele ale marelui humorist Cazaban în toate stăruie cuceritoare putere de observație și nota muncalită ce pune stăpânire pe de îndată ce prinde să citească vre'o de ori unde, din această carte. Lei 20.—

Căliman N. Dr.: Cum să ne apărăm sănătatea. Iată o carte menită să a cele mai mari foloase ori cui îi cad mână, prin sfaturile bune date anume a ne feri de atâtea molime și boale ce amenință sănătatea. Lei 10.—

Dulfu P.: Grăia lui Novac. Este vestirea faptelor vitejești ale unuia din mai dragi eroi ai poporului nostru, lui Novac, cum îl știe tot norodul. Scriitorul povestește cu un avânt din ce crescând și într'o limbă curat românească prinsă în haina unui vers curgător, cele isprăvi vitejești ale lui Novac. Lei 10.—

Dulfu P.: Isprăvile lui Păcăță. Operă cu care popularul scriitor a literatură noastră și în care ne prezintă Păcăță, eroul popular al glumelor, ele posed ne fac să râdem cu hărcimi. Această carte a fost premiată de Academia de mână. Lei 10.—

Dulfu P.: Dumnezeu și omenia. Căută talmăcirea a Sfinției Scripturi pe sul tuturor, înfăptuită de marele scriitor popularului scriitor care ne înfățișează într'viață a Mântuitorului lui, povestea versuri curgătoare și de o rară limpede de geniu, trecerea pe pământ a lui Christos. Lei 10.—

Tipografia „Aradul“

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.

ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)